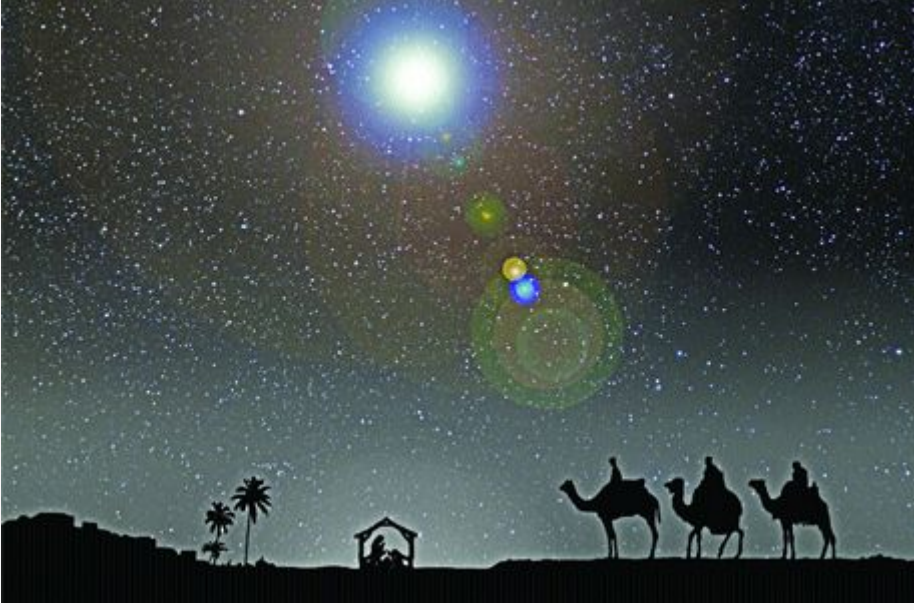

Ümmetimin âlimleri Benî İsrail'in peygamberleri gibidir" hadisi hakkında bilgi verir misiniz?

Bazıları böyle bir hadisin olmadığını ve olmayacağını söylemektedir. Bediüzzaman ise hadis olarak nakletmiştir. Konuya açıklık getirir misiniz?

Peygamberimizin (asm) 23 yıllık nübüvvet döneminde bütün konuşmaları, davranışları, amelleri ve takrirlerinin tamamına hadis denir ki bunlar binlerce değil, milyonlardır. Ancak hadis ulemasından İmam-ı Şafîî hazretleri "Usul ilmini" geliştirerek ahlâka, siyere ve mev'izeye ait olan hadisleri değil, ahkâma ait olan hadislerden hüküm çıkarmak için bu usule uyulması gerektiğini savunmuştur. Buhari ve Müslim gibi ahkâma ait hadisleri toplayan muhaddisler de ahkâma ait olan hususlarda sahih ve rıza-ı İlâhiye uygun amellere kaynak olacak hadisleri sağlam kriterlerden geçirmiş ve "Sahihine" ancak bir milyon hadisten 4 bin adedini almıştır. Diğerlerine "Hadis değildir" dememiş, benim kriterlerime tam olarak uymadığı için almadım demek istemiştir. Diğer hadisleri "Siyer/Tarih" ve "Edebü'l-Müfred" gibi ahlâka dair hadis kitaplarına almıştır. Bu nedenle "Sahih-i Buhari'de olmayan hadisler hadis değildir" denmemiştir ve denemez. Kütüb-ü Sitte dışında İmam Malik'in Muvatta ve Ahmed b. Hanbel'in Müsned'i ve diğer pek çok "Cami" ve "Müsned" adı verilen sahih hadis kitapları vardır ki bunlarda geçen hadisler de kesinlikle doğrudur ve Peygamberimize (asv) aittir; ancak bu kitapların sahipleri Buharî ve Müslim'in aradığı şartlara tam uygun bir râvî zincirine sahip değillerdir. Munkatı', zayıf ve sahih değil manası hadis değildir şeklinde anlaşılabilir, ancak "Sahih senetle hadisiyeti Peygamberimize (asm) ulaştığı sabit değildir" demek gerekir ve İslâm bilginleri olan muhaddisler böyle kabul etmişlerdir.

"Ümmetimin âlimleri Benî İsrail'in peygamberleri gibidir" hadisi de kat'i senetle Peygamberimize ulaşmayan hadislerdendir. Manası hak ve hakikattir ve mânâ yönüyle sahihtir. Bazı hadis münekkidi olan ulema tarafından "Hadis olduğu sabit değildir" denirken, Aclunî gibi önemli bir münekkid "Bu hadisin kesin olarak Hz. Peygamber'e (asm) dayanan merfû bir hadis olduğunu söyleyen âlimler arasında Fahreddin Razî, İbni Kudame, el-Esnevî, el-Barizî, el-Yafîî de vardır. Hadisin manasının sahih olduğunu söyleyenler arasında ise Taftazanî, Fethuddin eş-Şehid, Ebu Bekr el-Mevsilî de bulunmaktadır. Suyutî, el-Hasais adlı eserinde bu görüşü desteklemiştir. En-Necm "Hüsnü't-Tenbih" adlı eserinde bu hadisin doğruluğunu gösteren başka şahitlerin de olduğunu söylemiştir. Aclunî, bunları belirttikten sonra, "Bu bilgiler, hadisin bir aslının olduğunu güçlendirmektedir" ifadesine de yer vermiştir. (Aclunî, Keşfu'l-Hafa, 2:64)

Bu hadis konusunda şunlar da söylenebilir:

Birincisi: Bu hadiste bir teşbih/benzetme vardır. Peygamberimiz (asm) ümmetinin âlimlerinin Benî İsrail'in peygamberleri gibi dini güçlendireceklerini ve dine hizmet edeceklerini haber vermiştir. Teşbihler elbette zayıf olanı güçlü olana kıyas etmek için yapılır. Burada da ümmetin âlimleri peygamberler gibi vazife icra edecekler denilmiştir. Zaten "Âlimler peygamberlerin varisidir" (Buhari, İlim, 10) hadisi de aynı manayı takviye etmektedir. Bu nedenle bu hadis Benî İsrail'in peygamberlerini küçük düşürecek manada anlaşılabilir. Nitekim İmam-ı Rabbanî (ra) "Eski zamanda yüce Allah, mürsel peygamberlere kitap vererek dini ikame etmiş, sonra onların dinini kuvvetlendirmek için nebileri görevlendirmiştir.

Nebiler kendilerine kitap verilen peygamberlerin dinini güçlendirmişlerdir. Peygamberimizden (asm) sonra nebi gelmeyeceği için bu dini güçlendirme işi müceddid ve müçtehid olan ümmetin âlimlerine kalmıştır. Bu nedenle yüce Allah bu dini müceddid ve müçtehid olan âlimler ile güçlendirir. Bunun için Peygamberimiz (asm) ‘Ümmetimin âlimleri Benî İsrail’in müceddidleri gibidir’ buyurmuştur” demektedir. Bu sebeple bu hadisten kastedilen ulema “müceddidler” ve “müçtehid” âlimlerdir ki bunlar her asırda ancak bir ikiyi geçmezler. Ancak onlar bu dinin kıyımı ve kıvamıdır. İkincisi: Müceddidler ve müçtehid âlimlerin dini güçlendirmesi, zaman içinde dine sokuşturulan bid’a ve dalâletleri kaldırarak Peygamberin (asm) sünnetini ihya etmeleri şeklindedir. Zira dinin terki sünnetin terki ve dinin ihyası sünnetin ihyası ile olur. (Darimi, Mukaddime, 16) Nitekim Allah’ın emirleri ve yasakları ancak Peygamberin (asm) uygulamaları ile sabit olur ve uygulanabilir. Aksi takdirde nasıl ibadet edileceği ve uygulanacağı bilinemez ve ibadet ortadan kalkar. Ulema ise Peygamberin (asm) uygulamalarını ortaya koyarak ümmeti ona uymaya davet ederek dini ihya ederler. Zira yüce Allah “Peygamber size ne verdi ise onu kabul edin ve sizi neden sakındırdı ise ondan da kesinlikle kaçının” (Haşr, 59:7) ferman etmiştir. “Peygamberin sünnetine aykırı olan ve yerine geçen her âdet bid’attır ve her bid’at sahibini cehenneme götürür.” (Ebu Davud, Sünne, 5) Bu nedenle âlimler, dini, bid’atlardan arındırır ve sünneti ihya ederler. Peygamber nasıl ibadet ediyor ise ve ne yapıyorsa onu yapmak sünnettir (Nesai, Taksir, 1) ve ona uymak da Allah’ın emridir.

Üçüncüsü: Âlim Kur’ân’dan hüküm çıkaracak ve ümmetin ihtilaflarını gidererek sünneti ihya edecek seviyede ilim ve ihtisas sahibi olan kimseye denir. Yeni ortaya çıkan meselelere Kur’ân ve Sünnetten hüküm çıkararak şüpheleri giderecek ve hadisi ve sünneti koruyacak bilgiye sahip olamayan ve inkâr yoluna girenlere âlim denmez. Onlar nakilcidirler ve neyin gerçek ve neyin yanlış olduğunu bilmedikleri için belli âlimlere takılmışlar ve onlardan etkilenmişlerdir. Bu nedenle özellikle “Ehl-i Sünnet Uleması” yerine “Ehl-i Bid’a” olan âlimlerin görüşlerini naklederek hadislerin mantıklı ve doğru izahını yapamamaları, anlamadıklarına “Bu hadis değildir” diye inkâr yoluna gidenler gerçek âlim değildirler. Bunlar ancak saptırıcı âlimlerdir. Bu nedenle bunlardan uzak durmak gerekir. Âlim izah ve ispat eden ve şüpheleri giderendir, inkâra sapan ve şüphe uyandıranlar âlim olma vasfına ulaşmamışlar demektir. Ve bu âlim geçineneler elbette bu hadisin işaret ettiği âlim değildirler. Bunlar âlim olmadıkları için Benî İsrail’in peygamberleri gibi tabii ki dine hizmet edip dini güçlendirmekten uzaktır.

Dördüncüsü: Gerçek âlimler imanları güçlendiren ve şüpheleri gideren, insanları ahirete davet eden, kibirden tevazua, riyadan ihlase, düşmanlıktan dostluğa ve kardeşliğe davet edenlerdir. Bunların yanında hak ve hakikati izah ve ispat edip gösterirler. İlimleri ve faziletleri ile din yolunda takva ve cihadları ile meşhur olmuş olanlar ve ulema beyninde müçtehid ve müceddid olarak kabul edilenlerdir. Onlar bildikleri ile amel ettikleri için (Alunî, Keşfu’l-Hafa, 2:236; Gazalî, El Munkızu mine’d-Dalal, 60) yüce Allah onlara bilmediklerini de “ilham ve sünühat tarıkıyla” öğretmiştir. Bu nedenle hakaık-ı eşyaya ve ledünniyata vakıftırlar. Ümmetin uleması arasındaki ihtilafları ancak bunlar giderirler. Bunlar da İmam-ı Şafî ve mezhep imamı, Hücetü’l-İslam İmam Gazalî, İmam Celâleddin-i Suyutî, İmam-ı Rabbanî ve Bediüzzaman Said Nursî gibi allamelerdir.

Beşincisi: Bediüzzaman Said Nursî hazretleri müceddid ve müçtehid olduğu ve eserlerini “ilham ve sünühat” olarak kalbe doğan ilhamlar yoluyla yazdığı için, hadis olarak belirttiği hususlar kesinlikle hadistir. Müceddidlerin ilham ve sünühat kabilinden yazdıkları hususlar esas olup, diğer âlimlerin görüş ve düşünceleri onların sözleri ile tashih edilirler. Bu nedenle Bediüzzaman Said Nursî hazretleri hadis diyorsa kesinlikle hadistir. Ulema bu rivayetin hadis olduğunu inkâra yönelik değil, ispata yönelik çalışmalar yapmaları gerekir. Yani Bediüzzaman’ı tasdik edecek şekilde çalışma ve araştırma yapmaları icap eder. Zira Peygamberimizin (asm) hadisine göre ulemanın “zamanın imamını tanıyarak ona uyma mecburiyeti” (Müsned-i Ahmed, 4: 96) vardır.